

**Društvo za upravljanje investicionim fondovima
„Kristal invest“ a.d. Banja Luka**

**Pravila Društva za ostvarivanje prava glasa i drugih prava
po osnovu vlasništva nad hartijama od vrijednosti iz portfelja
investicionih fondova kojim upravlja društvo**

Banja Luka, avgust 2017. godine

Uvod

Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Kristal invest“ a.d., Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) donosi Pravila za ostvarivanje prava glasa i drugih prava po osnovu vlasništva nad hartijama od vrijednosti iz portfelja investicionih fondova kojim upravlja društvo (u daljem tekstu: Pravila) kojima se u isključivom interesu Fonda utvrđuju mjere i postupci za:

- nadzor nad relevantnim korporativnim radnjama,
- korišćenje mehanizama zaštite interesa Fonda kao akcionara u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i drugim propisima,
- ostvarivanje prava glasa u skladu sa investicionim ciljevima i politikama investicionog Fonda,
- sprečavanje i upravljanje rizikom koji proizlazi iz korišćenja prava glasa.

1. Nadzor nad relevantnim korporativnim radnjama

Zaposleni u Operativnoj jedinici (Front Office/FO) Društva u skladu sa internim procedurama prate korporativne radnje emitenata iz portfelja Fonda.

U slučaju zakazanih skupština akcionara analiziraju predloženi dnevni red i prateće materijale koji su objavljeni na internet stranicama berzi, emitenata ili su dostavljeni Društvu putem pošte ili elektronskih medija.

Za emitente sa stranih tržišta u čijem vlasništvu učestvujemo putem posrednika (kastodi banka) Društvo u ugovoru sa kastodi bankom definiše obavezu kastodi banke da prati i obavještava Društvo o korporativnim radnjama u vezi sa imovinom Fonda koju čuva i da realizuju naloge po tim događajima, izdate od strane Društva.

Osim toga, zaposleni u Društvu aktivno prate vijesti o emitentima koje se objavljuju na berzama i informacionim servisima.

2. Korišćenje mehanizama zaštite interesa Fonda kao akcionara

U cilju zaštite interesa Fonda kao akcionara Društvo, u slučaju potrebe, koristi sve moguće mehanizme zaštite interesa Fonda definisane zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i drugim propisima.

Ovo se naročito odnosi na:

- Mogućnost podnošenja individualnih tužbi za naknadu štete nanesene Fondu kao akcionaru odnosno derivativnih tužbi za naknadu štete privrednom društvu,
- Mogućnost podnošenja tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara,
- Korišćenje prava pristupa pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama privrednog društva,
- Korišćenje prava prečeg sticanja akcija iz novih emisija,
- Korišćenje prava na vanredno sazivanje skupštine tj. skupštine po nalogu nadležnog suda,
- Korišćenje prava nesaglasnih akcionara u slučaju odluke skupštine privrednog društva o zaključenju posla sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti.

Mehanizmi zaštite interesa Fonda se koriste u slučaju ocjene da su isti ugroženi ili bi mogli biti

ugroženi odlukama odnosno prijedlozima odluka donesenim od strane organa emitentata iz portfelja Fonda. Prilikom korištenja mehanizama zaštite interesa Fonda Društvo uzima u obzir investicione ciljeve i politiku investicionog fonda na način da se prilikom korištenja mehanizma zaštite sačinjava analize u svakom pojedinačnom slučaju te u skladu sa rezultatima iste koriste se i odgovarajući mehanizmi zaštite.

Takođe, prilikom odlučivanja o korištenju mehanizama zaštite u pojedinačnim slučajevima analizira se i uticaj njihove upotrebe na cjelokupno poslovno okruženje privrednog društva te njegovo buduće poslovanje.

Prilikom odlučivanja o korištenju mehanizama zaštite, u slučaju potrebe, nadležni organi Društva odlučuju o angažovanju trećih lica (advokata i sl.).

3. Ostvarivanje prava glasa

Prilikom ostvarenja prava glasa Društvo vodi računa, prije svega, o investicionim ciljevima i politici Fonda.

Po dobijanju obavještenja o relevantnim događajima o emitentu HOV iz portfelja Fonda, zaposleni u Operativnoj jedinici (FO) Društva analiziraju iste.

U slučaju korporativne radnje – sazivanje skupštine akcionara emitenta iz portfelja Fonda te donošenja odluke Društva o učešću u radu skupštine akcionara predlažu način ostvarivanja glasačkih prava i to:

- glasanje pismenim putem
- glasanje putem punomoćnika

U slučaju ostvarivanja glasačkih prava predlaže se način glasanja i to:

- ZA
- PROTIV
- SUZDRŽAN

te se u skladu sa tim sastavlja pismeno glasanje ili instrukcija za glasanje koju dostavlja na saglasnost izvršnim direktorima.

3.1 Kriteriji za glasanje

Prilikom sačinjavanja prijedloga za glasanje po tačkama predloženog dnevnog reda kao kriteriji za glasanje uzimaju se u obzir dostupnost, tačnost, jasnoća te sveobuhvatnost materijala po svakoj od tačaka dnevnog reda, mišljenja nadležnih organa emitenta (Upravni odbor, Nadzorni odbor, Odbor za reviziju i sl.) kao i mišljenja trećih nezavisnih lica (revizor i sl.).

Naročito se obraća pažnja na prijedloge odluka koji mogu u značajnijoj mjeri da ugroze interese Fonda kao što su smanjenje i povećanje kapitala, raspodjela dobiti i pokriće gubitka, promjena pravne forme, statusne promjene, izmjene osnivačkih akata, odluke o imovini velike vrijednosti te prinudni otkup akcija.

Dodatni kriteriji u odnosu na kriterije navedene u prethodnom stavu za pojedine od tačaka redovnih skupština akcionara su sljedeći:

- finansijski izvještaj emitenta - uzima se u obzir dostupnost i mišljenje nezavisnog revizora u vezi sa finansijskim izvještajima,

- izvještaj o poslovanju emitenta - uzimaju se u obzir pored kriterija iz prethodnog stava i ostvareni poslovni rezultat emitenta u apsolutnom i relativnom izrazu uzimajući u obzir subjektivne i objektivne okolnosti i poredeći ga sa prijašnjim rezultatima ili planiranim veličinama,
- raspodjela ostvarene neto dobiti - uzimaju se u obzir planirane investicione aktivnosti emitenta, uticaj na likvidnost emitenta u slučaju isplate dividende, dosadašnja politika raspodjele i sl,
- izvještaji o radu organa emitenta – uzimaju se u obzir ostvareni rezultati emitenta, učestalost radnih sastanaka članova organa I sl.
- izbor članova organa emitenta – uzima se u obzir vlasnička struktura emitenta te kvalitet predloženih članova u pogledu stručne spreme, obrazovanja, radnog iskustva i dokazanih sposobnosti u vršenju rukovodećih funkcija.

3.2 Izrada i tok dokumentacije

Kada se Društvo odluči da svoja glasačka prava ostvaruje putem punomoćnika, punomoć i instrukcije za glasanje moraju biti predate punomoćniku u pisanoj formi.

Punomoćnik je obavezan da u roku od pet dana od dana održane skupštine akcionara preda Izvještaj o načinu glasanja Društva i materijale sa održane skupštine akcionara.

Društvo je obavezno da pisano glasanje, Izvještaj o glasanju, punomoć i instrukcije za glasanje arhivira, te da na internegt stranici Društva objavi Izvještaj o glasanju sa obrazloženjima po svakoj tački dnevnog reda, u roku od 14 dana od dana održane skupštine akcionara.

Operativna jedinica (FO) je zadužena da unutar Društva, između ostalog, obavlja sljedeće poslove:

- Praćenje vijesti o poslovanju emitenata iz portfelja Fonda u sredstvima javnog informisanja, web portalima ili u direktnoj komunikaciji sa emitentom,
- Razmatranje materijala za skupštinu akcionara emitenata iz portfelja Fonda,
- Izrada prijedloga i instrukcija za glasanje,
- Dostavljanje Izvještaja o glasanju licima ovalštenim za objavljivanje na internet stranici Društva.

3.3. Arhiviranje

Punomoć i instrukcije za glasanje se nakon potpisivanja protokolišu i jedan primjerak se dostavlja punomoćniku a jedan se arhivira u Društvu.

Izvještaj sa skupštine akcionara se nakon protokolisanja arhivira i u elektronskoj formi se dostavlja administratoru radi objavljivanja na internet stranici Društva.

Glasanje pismenim putem se nakon potpisivanja protokoliše i jedan primjerak se dostavlja emitentu a jedan se arhivira u Društvu.

Glasanje pismenim putem, Punomoć i instrukcije za glasanje na skupštini akcionara i Izvještaj o glasanju sa skupštine akcionara se dostavljaju administrativnom stručnom saradniku jedinice za opšte poslove koji iste arhivira hronološki u zasebnom registratoru.

3.4 Praćenje i ažuriranje stanja

Stručni saradnik jedinice za opšte poslove vodi evidenciju o datumu objavljivanja Izvještaja o glasanju sa skupštine akcionara te dva puta mjesečno provjerava i upoređuje stanje izvještaja objavljenih na internet stranici Društva sa stanjem u arhivi Društva.

U slučaju nesklada o istom obavještava Višeg rukovodioca operativne jedinice (FO) koji interveniše kod ovlaštenih lica radi usklađivanja i ažuriranja stanja.

Stručni saradnik jedinice za opšte poslove takođe provjerava stanje u arhivi i ažurnost dokumentacije koja prethodi Izvještaju o glasanju.

4. Sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa

Prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz instrumenata u imovini investicionih fondova kojim upravlja Društvo do sukoba interesa može doći u slučaju da Društvo, povezano lica Društva ili zaposleni u Društvu imaju vlastito učešće u emitentu iz portfelja Fonda.

Društvo i povezana lica Društva, u skladu sa Pravilnikom o sukobu interesa obavezni su da prijavljuju transakcije sa hartijama od vrijednosti te je na taj način Društvo u poziciji da prati potencijalne mogućnosti vezane za sukob interesa Fonda i Društva odnosno povezanih lica Društva.

Sve potencijalne sukobe interesa iz glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz instrumenata u imovini investicionih fondova kojim upravlja Društvo, Društvo će nastojati izbjeći a u slučaju kada to nije moguće, riješiće ih u interesu akcionara ili vlasnika udjela fonda.

Prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz instrumenata u imovini Fonda, Društvo će osigurati da se prava ostvaruju u skladu sa investicionim ciljevima i poslovnom politikom Fonda.

Društvo izjavljuje da je donošenje odluke o načinu ostvarivanja glasačkih prava uvijek i jedino u cilju ostvarivanja najboljih interesa Fonda, te da interesi Fonda i akcionara Fonda, uvijek i bez izuzetka, imaju prioritet nad interesima Društva i povezanih lica Društva

5. Prelazne i završne odredbe

Ova Pravila stupaju na snagu danom donošenja a njegovom primjenom prestaju da važe Pravila broj 131-U/16 od dana 13.04.2016.g.

Broj: 570-U/17

Datum: 03.08.2017.g.

Izvršni direktori

_____
Goran Klincov

_____
Nenad Tomović